
Protokoll

Regionstyrelsens arbetsutskott

14 september 2021

Plats och tid	Ordförande Bornholm, Rådhuset Visborg, ledamöter distans, 14 september 2021, klockan 09.00–15.00	
Närvarande	Beslutande	Ersättare
	Eva Nypelius (C), ordförande	Katarina Krusell (MP)
	Jesper Skalberg Karlsson (M), 1:e vice ordförande	
	Stefan Nypelius (C)	
	Claes Nysell (L)	
	Filip Reinhag (S)	
	Håkan Ericsson (S), tjug ersättare	
	Thomas Gustafson (V), tjug ersättare	
Övriga	Peter Lindvall, regiondirektör, RSF, Anna Malm, stadssekreterare, RSF, Helena Hagstedt, stadssekreterare, RSF, Katrin Rindlaug, strateg, RSF, § 221, Stefaan De Maecker, enhetschef, RSF, § 221, Nanna Sörling, upphandlingschef, RSF, § 223, Anna Adler, exploateringsstrateg, RSF, § 224, Roger Möller, markingenjör, RSF, § 224, Maria Amér, smittskyddsläkare, HSF, § 233, Christine Senter, vaccinsamordnare, RSF, § 233, Patrik Pettersson, chefsjurist, RSF, § 225, Anna Derwinger Hallberg, tf kvalitetsdirektör, RSF, § 234, Jan Olsson, VD, Inspiration Gotland, § 232, Bo Björkman, styrelseordförande, Inspiration Gotland, § 232	
Utsedd att justera	Jesper Skalberg Karlsson	
Justeringens plats och tid	Digital justering 21 september 2021	
Paragrafer	§ 215-234	
Omedelbart justerade		
Underskrifter	
	Sekreterare Anna Malm	
	
	Ordförande Eva Nypelius	
	
	Justerande Jesper Skalberg Karlsson	

Register

RS AU § 215	Intern kontrollplan regionstyrelsen 2020	5
RS AU § 216	Förändring av finansieringsmodell för digital arbetsplats	6
RS AU § 217	Strategisk plan och budget 2022-2024 -fördelning av vissa anslag	8
RS AU § 218	Konstruktion och nivåändring av Va-taxan	13
RS AU § 219	Riktlinjer mot kränkande särbehandlingar, trakasserier och repressalier enligt Diskrimineringslagen	14
RS AU § 220	Uppdrag. Återrapportering rekrytering räddningstjänstpersonal i beredskap RIB	15
RS AU § 221	Handlingsplan för EU-deklarationen Jämställdhet mellan kvinnor och män CEMR	16
RS AU § 222	Uppdrag. Pilotprojekt kring förstärkt arbete inom ramen för landsbygdsutveckling med fokus på lokal samverkan, attraktionskraft och bostadsbyggande	17
RS AU § 223	Uppdrag. Sänkning av inköpskostnader	18
RS AU § 224	Information. Uppdrag. Utredda möjligheten att etablera tillfälligt studentboende på Korpralen 1	19
RS AU § 225	Expropriation av fastigheten Vall Hardings 1:7	20
RS AU § 226	Remiss av betänkandet Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39)	23
RS AU § 227	Remiss av Godemän och förvaltare - en översyn (SOU 2021 36)	24
RS AU § 228	Remiss. Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34)	25
RS AU § 229	Remiss. God och nära vård - Rätt stöd till psykisk hälsa (SOU 2021:6)	29
RS AU § 230	Motion. Visborg – ett föredöme avseende energieffektiva fastigheter	31
RS AU § 231	Motion. Ny lagstiftning rörande klimatdeklarationer vid uppförande av byggnader	34
RS AU § 232	Information Hansa-projektet	36
RS AU § 233	Information corona covid-19	37
RS AU § 234	Information från regionstyrelseförvaltningen	38

ANSLAG/BEVIS

Protokollet är justerat. Justeringen har tillkännagivits genom anslag.

Organ	Regionstyrelsens arbetsutskott
Sammanträdesdag	2021-09-14
Datum då anslaget sätts upp	2021-09-22
Anslaget får tas ned tidigast	2021-10-14
Förvaringsplats för protokollet	Regionstyrelseförvaltningen

Underskrift

.....
Rosita Siggelin

RS AU § 215 Intern kontrollplan regionstyrelsen 2020

RS 2019/1216

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Rapporten godkänns.

I samband med uppföljningen av 2020 års interna kontrollplan gav regionstyrelsen respektive kontrollansvarig i uppdrag att vida lämpliga åtgärder för att rätta till identifierade brister (RS 2020-12-16, § 366), med en lägesrapportering efter halvårsskiftet 2021. Respektive kontrollansvarig har rapporterat vilka åtgärder som genomförts för att rätta till funna brister. Det kan konstateras att bristerna har aktualiserats och att åtgärder har genomförts med syfte till förbättring.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningen 2021-08-27

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 216 Förändring av finansieringsmodell för digital arbetsplats

RS 2021/1164

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i fullmäktige

- Förändring av finansieringsmodell för tjänsten digital arbetsplats införs från och med 2022.
- Budgetmedel motsvarande 9,1 miljoner kr omfördelas från nämnderna till regionstyrelsen.

Den digitala arbetsplatsen (DAP) består idag av två delar, själva datorn (pc-som tjänst) och ett abonnemang för framför allt support, licenshantering, säkerhetsfunktioner och operativsystem. Idag interndeberas förvaltningarna för samtliga kostnader för den digitala arbetsplatsen. Det innebär att infrastrukturkostnader fördelas per abonnemang. Förslaget är att anslagsfinansiera de gemensamma infrastrukturkostnaderna för den digitala arbetsplatsen och att slutkunderna på förvaltningarna enbart betalar hyra för utrustning (PC-som tjänst). Det här ligger i linje med den utveckling av finansieringsmodeller som skett sedan regionstyrelseförvaltningen bildades.

Förslaget är helt kostnadsneutralt för nämnderna. Det finns idag anslagsbudget på nämnderna som ska omfördelas till regionstyrelseförvaltningen. I tidigare beslut om förändrad finansieringsmodell har de affärsdrivande verksamheterna inom tekniska nämnden undantagits, dessa verksamheter kommer även fortsättningsvis belastas med ett visst OH för gemensamma kostnader. Detta är helt enligt regelverken för vad som får tas ut i taxorna.

Efter att regionstyrelseförvaltningen bildades har prismodellerna förändrats i olika omgångar. Inriktningen har varit att anslagsfinansiera de delar som är regiongemensamma och där kunderna i förvaltningen inte kan påverka användningen i någon större utsträckning, till exempel infrastrukturkostnader och många av de administrativa stödtjänsterna.

Den digitala arbetsplatsen finansieras idag genom att kunderna betalar en abonnemangskostnad och en hyra per pc. Det har funnits en ganska svag koppling mellan kostnaden för abonnemanget och den verkliga kostnaden för tjänsten. Detta faktum tillsammans med den administrativa kostnad som uppstår vid internfakturering gör att behovet av en förändring och uppdatering av prismodellen för digital arbetsplats finns. Förslaget är att anslagsfinansiera abonnemangsdelen.

forts

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 216 forts

RS 2021/1164

Med den föreslagna förändringen bär förvaltningarna endast kostnaderna för hyra av dator (Pc-som tjänst), i den delen finns en direkt koppling mellan användandet och kostnaden.

De gemensamma besluten kring operativsystem, support, säkerhetsfunktioner och licenshantering tas redan idag av regionstyrelseförvaltningen. Nu föreslås de anslagsfinansieras. Här finns en direkt koppling mellan ansvar och ekonomi.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningen 2021-08-31

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 217 Strategisk plan och budget 2022-2024 - fördelning av vissa anslag

RS 2021/7

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i fullmäktige

- Nämndernas budgetramar 2022 justeras enligt tabell avseende personalkostnadskompensation, internhyror, internpriser på regionstyrelseförvaltningen och teknikförvaltningen samt förändring av internräntan.

Arbetsutskottets förslag till beslut i regionstyrelsen

- Prisförändringar för regionstyrelsen godkänns enligt upprättat förslag.

I samband med regionstyrelsens beslut om strategisk plan och budget 2022-2024 fick regionstyrelseförvaltningen i uppdrag att återkomma med förslag till fördelning av personalkostnadskompensation till nämnderna samt prisförändring för förvaltningens resultatenheter. Tekniska nämnden fick i uppdrag att återkomma med förslag till fördelning av budget per nämnd för kompensation av höjda internhyror samt försörjningsavdelningens höjda priser. Internräntan beslutades sänkas till en (1,0) procent från och med 2022.

Tabell 1: Budgetramarna 2022 för den skattefinansierade verksamheten föreslås förändras enligt nedanstående tabell

Nämnd/styrelse (tkr)	Personalkostnads kompensation	Internpriser RSF	Internpriser TKF	Internhyra	Internränta
Regionstyrelsen	4 970	-131	175	338	-374
Regionstyrelse, räddningstjänst	1 249	12		18	-125
Tekniska nämnden, teknikförvaltningen	1 462	102	119	65	-1 939
Miljö- och byggnämnden	1 690	58	15	35	-40
Barn- och utbildningsnämnden	20 411	1 878	549	624	-375
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	4 665	315	120	248	-130
Socialnämnden	18 994	704	249	462	-75
Hälsa- och sjukvårdsnämnden	26 200	1 174	665	510	-450
Politikerorganisation	359	88			
Summa	80 000	4 200	1 892	2 300	-3 508

forts

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 217 forts

RS 2021/7

Personalkostnadskompensation 2022

I 2022 års budget beslutades att avsätta 80 mnkr för personalkostnads-kompensation. Personalkostnadskompensationen innehåller både en generell del (+1,9 %) på 68,6 mnkr och en del som är särskilt riktad till satsningar på jämställdhet samt bristyrken på 11,4 mnkr.

I 2022 års jämställdhet- och bristyrkessatsning är det i stort sett samma yrkesgrupper som tidigare år som förvaltningarna lyfter fram, t ex lärare, sjuksköterskor, ingenjörer, chefer, vissa handläggargrupper samt vissa yrkesgrupper inom kommunals avtalsområde. För att rikta medlen till rätt grupper kommer det att ske kompletterande analyser och ställningstaganden när lönestatistiken för år 2021 är framtagen. I förslaget ingår höjning av arvoden inom politikerorganisationen med 359 000 kr. I den summan ingår även höjning av arvoden till gode män. Arvodena räknas årligen upp utifrån prisbasbeloppet.

Fördelningen har processats i HR nätverk och av koncernledningsgruppen.

Tabell 2: Personalkostnadskompensation – generell kompensation och särskilt satsning per nämnd

Nämnd/styrelse (tkr)	Generell kompensation	Särskild satsning på jämställdhet samt bristyrken	Summa
Regionstyrelsen - RSF	4 470	500	4 970
RS - Räddningstjänsten	897	352	1249
Tekniska nämnden	1 432	30	1 462
Miljö- och byggnämnden	1 392	298	1 690
Barn- och utbildningsnämnden	16 672	3 739	20 411
Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden	4 504	161	4 665
Socialnämnden	16 995	2 000	18 994
Hälso- och sjukvårdsnämnden	21 879	4 320	26 200
Politikerorganisationen	359		359
Summa	68 600	11 400	80 000

De verksamheter som inte är anslagsfinansierade (delar av teknikförvaltningen samt delar av regionstyrelseförvaltningen) kompenseras via möjligheten att höja intäkterna.

forts

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 217 forts

RS 2021/7

Interpriser regionstyrelseförvaltningen 2022

I den budget för 2022 som regionfullmäktige fattat beslut om fick regionstyrelseförvaltningens resultatenheter ett totalt tillskott på 4 200 tkr för löneökningar, ökade kostnader i måltidsverksamheten samt ökade kostnader för inköp av datorer.

Prisökningarna innebär i korthet att det fasta priset inom måltidsverksamheten ökar med 1,9 % och det rörliga med 2,5 %. Priserna för att hyra en bärbar PC ökar med ca 20 % och en stationär PC med ca 24 %. Uppräkningen varierar något beroende på modell. Priset för kanslitjänsterna ökar motsvarande året löneökning.

Efter genomgång av samtliga tjänster inom respektive tjänsteområde uppgår respektive nämnds ekonomiska effekt av prisförändring enligt följande tabell.

Tabell 3: Ekonomisk effekt av prisförändring fördelat på tjänsteområde och nämnd

Tjänsteområde	POL*	TN	MBN	BUN	GVN	SON	HSN	RS/ Räddn tj	RS/ RSF	Summa
Kanslitjänster	80									80
Måltidstjänster, fast				995	112	268	95			1 470
Måltidstjänster, rörligt				460	96	152	42			750
PC-som tjänst	8	102	58	423	107	284	647	12	259	1 900
Reglering rest 2020 Telefoni TeleQ							390		-390	0
Summa	88	102	58	1 878	315	704	1 174	12	-31	4 200

*varav ÖFN 52, PAN 28, RS 8

Interpriser teknikförvaltningen 2022

I den budget för 2022 som regionfullmäktige fattat beslut om fick teknikförvaltningen ett tillskott på 1 892 tkr för ökade kostnader på försörjningsavdelningen. Det avser löneökningar, hyreshöjning samt ökade kostnader för drivmedel.

forts

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 217 *forts*

RS 2021/7

Efter genomgång av samtliga tjänster uppgår respektive nämnds ekonomiska effekt av prisförändring enligt följande tabell.

Tabell 4: Ekonomisk effekt av prisförändring fördelat på tjänsteområde och nämnd

Tjänsteområde	POL	TN	MBN	BUN	GVN	SON	HSN	RS	Summa
Vaktmästeri		9	4	3		5	102	13	136
Bårhustjänster							26		26
Transporttjänster		43		1				60	104
Varuförsörjning		3	1	10	3	33	80	23	153
Hjälpmedel				2		161	158		321
Städtjänster		64	10	533	117	50	299	79	1 151
Summa	0	119	15	549	120	249	665	175	1 892

Internhyror 2022

Tekniska nämnden ska enligt tidigare beslut höja internhyrorna 2022 med 2,5 procent vilket motsvarar 10 400 tkr. Därtill ska frånräknas effekten av sänkt internränta från 1,5 procent till 1 procent från 2022 (8 100 tkr). Nettoförändringen av internhyrorna inför 2022 uppgår därför till 0,5 procent höjning vilket motsvarar en årskostnad på 2 300 tkr. Se tabell 1 hur internhyreshöjningen 2022 fördelas per nämnd.

Internräntan 2022 för skattefinansierad verksamhet

Internräntan är en intern räntekostnad som nämnderna får betala för sina investeringar. Vid förändring av internräntan behöver nämndernas budgetramar för den skattefinansierade verksamheten justeras och de kompenseras för höjning av kostnaden för internränta på samma sätt som ramen minskas vid minskning av kostnaden.

Internräntan är en intern kostnad för nämnderna/verksamheterna som ska spegla räntekostnaden för regionens externa lån. Internräntan har ingen påverkan på Region Gotlands externa resultaträkning, kostnaden i den består av de externa räntekostnaderna.

De verksamheter som inte är anslagsfinansierade (delar av teknikförvaltningen samt delar av regionstyrelseförvaltningen) ska justera sina priser vid en internränteförändring.

forts

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 217 forts

RS 2021/7

Tabell 5: Underlag för kapitalkostnadsbudget 2022

Fördelning per nämnd (tkr)	Avskrivning	Intern ränta	Total kapital-kostnads budget	Sänkning internränta från 1,5 till 1,0 procent	Ny kapital-kostnadsbudget 2022	Budget-justering inför 2022
Regionstyrelsen	15 883	1 123	17 006	749	16 632	-374
Regionstyrelsen, räddningstjänst	3 700	375	4 075	250	3 950	-125
Miljö- och byggnämnd	1 170	121	1 291	81	1 251	-40
Teknisk nämnd, teknikförvaltningen	24 246	5 816	30 062	3 877	28 123	-1 939
Barn- och utbildnings-nämnd	15 300	1 125	16 425	750	16 050	-375
Gymnasie- och vuxen-utbildningsnämnd	5 210	390	5 600	260	5 470	-130
Socialnämnd	3 600	225	3 825	150	3 750	-75
Hälso- och sjukvårdsnämnd	22 800	1 350	24 150	900	23 700	-450
Totalt anslags-finansierad verksamhet	91 909	10 525	102 434	7 017	98 926	-3 508

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningen 2021-08-26

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 218 Konstruktion och nivåändring av Va-taxan

RS 2021/1066

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i fullmäktige

- Förslag till ny vatten- och avloppstaxa fastställs.
- Brukningsavgifterna höjs med 10 procent.
- Beslutet träder i kraft från och med 2022-01-01.

Tekniska nämnden har 2021-06-23, § 139, lagt fram förslag till reviderad vatten- och avloppstaxa.

En granskning av gällande taxa har genomförts med hjälp av extern konsult. Resultatet av genomgången utgör tekniska nämndens förslag till ny taxa. Förslaget är att taxan behöver höjas med 10 procent avseende både den fasta och rörliga brukningsavgiften.

Ändringar har gjorts enligt Svenskt Vattens publikationer. Teknikförvaltningens bedömning är att kostnadsfördelningen nu blir jämställd för alla anslutna VA abonnenter. Höjningen av taxan ger förutsättningar för att finansiera ökade kapitalkostnader till följd av stora investeringar.

Regionstyrelseförvaltningen har inget att invända mot tekniska nämndens förslag. Det är viktigt att VA verksamheten även framåt har intäkter som är i nivå med kostnaderna. Kostnaderna för vatten och avlopp på Gotland ska i första hand bekostas av VA-kollektivet och inte med skattemedel.

Under de senaste fem åren har investeringar inom hamn, skola och VA dominerat regionens investeringsverksamhet. Knappt 30 procent av investeringsvolymen har gått till vatten- och avlopp. Det är viktigt att löpande analysera utfallet och justera taxan så att full kostnadstäckning erhålls. En strategisk diskussion om finansiering av kommande stora investeringar för att säkerställa Gotlands vattenförsörjning behöver initieras.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Tekniska nämnden 2021-06-23, § 139

Regionstyrelseförvaltningen 2021-08-24

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 219 Riktlinjer mot kränkande särbehandlingar, trakasserier och repressalier enligt Diskrimineringslagen

RS 2021/1209

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Förslaget till nya riktlinjer för kränkande särbehandling med föreslagna ändringar antas.

Regionstyrelseförvaltningen har tillsammans med de fackliga parterna i centrala samverkansgruppen tagit fram ett förslag till nya riktlinjer för kränkande särbehandlingar, trakasserier och repressalier enligt Diskrimineringslagen.

För att uppfylla de krav som DO ställer på riktlinjer mot kränkande särbehandling samt göra det tydligt för alla medarbetare och chefer vad som gäller när det kommer till olika typer av kränkningar och trakasserier, föreslås att riktlinjerna antas.

Ärendets behandling under mötet

Eva Nypelius (C) föreslår att under stycke 2.2, fjärde punkten ändra till ”Ovälkomna och nedsättande skämt” och under stycke 4.1 ändra andra punkten till ”Chefer och arbetsledare kan förebygga kränkande särbehandling genom att se sig själv som normbildare och ska genom eget handlande skapa en pålitlig grund för ömsesidig dialog, kommunikation och vilja till problemlösning”.

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget tillägg och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningen 2021-09-03

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 220 Uppdrag. Återrapportering rekrytering räddningstjänstpersonal i beredskap RIB

RS 2021/1210

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen godkänns.

Arbetsutskottets beslut

- Arbetsutskottet ska få återkommande rapportering om rekrytering av räddningstjänstpersonal i beredskap (RIB).

Rekryteringskampanjen är nu avslutad inför den utbildningsomgång som skall ge oss ny räddningstjänstpersonal i beredskap (RIB) runt årsskiftet. Räddningstjänsten har fått totalt 30 ansökningar och bedömningen innan tester genomförts är att ca: hälften av de sökande är behöriga. Det jobbas fortsatt med marknadsföring enligt bifogat dokument, och det går att rekrytera genom att trainee-utbilda personer löpande fram till nästa stora rekryterings- och utbildningsomgång.

Om samtliga klarar testerna och utbildningen är bedömningen att det kommer vara minimibemanning på samtliga stationer utom i Slite. Även om samtliga 4 sökande till Slite klarar tester och utbildning är det ett vågspel om man vågar ta bort heltiden i Slite. Det behövs minst 12 personer i minimibemanning för att klara schemat, och det kommer i så fall att bli 13 personer i Slite om samtliga fyra går klarar tester och utbildningar. Med dagens situation på arbetsmarknaden där ett flertal inte finns på orten på dagtid blir det en osäker situation för att kunna hålla beredskap dygnet runt.

Ärendets behandling under mötet

Eva Nypelius (C) föreslår att arbetsutskottet ska få återkommande information om rekrytering av räddningstjänstpersonal i beredskap (RIB).

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag med eget tillägg och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningen 2021-09-07

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

**RS AU § 221 Handlingsplan för EU-deklarationen
Jämställdhet mellan kvinnor och män CEMR**

RS 2021/802

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Handlingsplanen antas.

Den 14 december 2015 undertecknades EU-deklarationen Jämställdhet mellan kvinnor och män under regionfullmäktiges sammanträde. Vid underskrift av deklarationen förbinder sig regioner att till centralt CEMR-kansli lämna in en handlingsplan som beskriver regionens aktiva del i arbetet för jämställdhet. En tidigare handlingsplan har avrapporterats (RS 2020-02-26, § 46) och förvaltningen fick i uppdrag att ta fram en ny handlingsplan.

Handlingsplanen har förankrats i samverkansforum för social hållbarhet, där samtliga förvaltningar ingår.

Ärendet återremitterades (RS AU 2021-03-10, § 60) för ytterligare beredning. Handlingsplanen skulle kompletteras med en bättre beskrivning om hur uppföljning sker på hur förvaltningarna aktivt arbetar med jämställdhet. Handlingsplanen har kompletterats och omarbetats för ökad tydlighet om process med ny metodik och systematik för uppföljning.

Regionstyrelsen föreslås anta handlingsplanen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Katrin Rindlaug, strateg, och Stefaan De Maecker, enhetschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningen 2021-08-31

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 222 Uppdrag. Pilotprojekt kring förstärkt arbete inom ramen för landsbygdsutveckling med fokus på lokal samverkan, attraktionskraft och bostadsbyggande

RS 2021/701

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Region Gotland erbjuder föreningen GUBIS (gotländska utvecklingsbolag i samverkan) att bli projektägare för pilotprojekt avseende lokal samverkan mellan bygd och skola.

Enligt beslut i regionstyrelsen 2021-05-26, § 162 erbjuds en utvecklingsaktör att driva ett pilotprojekt under perioden 2021-2024 avseende lokal samverkan mellan bygd och skola. Region Gotland beslutar att erbjuda föreningen GUBIS (gotländska utvecklingsbolag i samverkan) att bli projektägare för pilotprojekt. Projektägaren GUBIS inkommer under hösten 2021 med förslag på projektplan och projektorganisation till Region Gotland.

Projektet behöver ledas av en regional utvecklingsaktör med bred förankring inom landsbygdsutveckling och erfarenhet av att driva regionala utvecklingsprojekt.

Föreningen GUBIS fyller 10 år i år och har under sitt första decennium drivit ett antal utvecklingsprocesser.

- GUBIS fokusområden 2021:
- Vatten-bevattning-reningsverk
- Byggnation av bostäder
- Hållbarhet och energiomställning
- Förskola
- Utveckla kollektivtrafik, hållbara flerfunktionella transporter
- Finansiering

Regionstyrelseförvaltningen gör bedömningen att GUBIS har den erfarenhet, kompetens och de resurser som krävs för att driva detta projekt vidare.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningen 2021-08-30

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 223 Uppdrag. Sänkning av inköpskostnader

RS 2019/963

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Informationen mottages.
- Fortsatt utveckling av inköpsarbetet bifalls.

Rapportering av status pågående upphandlingar 2021 görs på regionstyrelsens arbetsutskott den 14 september, 2021 och biläggs därefter skrivelsen. Detta för att få uppdaterade siffror till mötet då status förändras löpande.

Beskrivning pågående strategiskt inköpsarbete inom program sänkta inköpskostnader. Program sänkta inköpskostnader genomförs efter regionfullmäktiges beslut 2021-03-29 om att godkänna slutrapporten från projekt sänkta inköpskostnader. Regionstyrelsen fick med beslutet i uppdrag att fortsatt utveckla inköpsarbetet och samordna arbetet tillsammans med nämnder och styrelser. I skrivelsen rapporteras det pågående strategiska inköpsarbetet inom programmet.

Förvaltningen gör bedömningen att program för sänkta inköpskostnader pågår med progress och enligt den planering som gjorts. Programmet bidrar till effekter och resultat som utvecklar Region Gotlands inköpsarbete. Programmet har god potential att sänka inköpskostnader, öka avtalstrohet och enhetlighet vid inköp. Vidare att bidra till de strategiska målen

- Helhetsorientering
- Långsiktighet
- Lätt att handla rätt
- Effektivitet, kvalitet och regelmässighet

Att fortsätta genomförandet av aktiviteter inom program Sänkta inköpskostnader för att säkerställa effekthemtagning framåt blir avgörande.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Nanna Sörling, upphandlingschef, regionstyrelseförvaltningen.

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningen 2021-01-25

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

**RS AU § 224 Information - Uppdrag. Utreda möjligheten
att etablera tillfälligt studentboende på
Korpralen 1**

RS 2021/1244

Arbetsutskottets beslut

- Informationen mottages.

Arbetsutskottet informeras om pågående utredning. Utredningsunderlag bifogas kallelse till regionstyrelsen.

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredrogs av Anna Adler, exploateringsstrateg, regionstyrelseförvaltningen och Roger Möller, markingenjör teknikförvaltningen.

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 225 Expropriation av fastigheten Vall Hardings 1:7

RS 2019/1163

Arbetsutskottets beslut

- Ärendet återremitteras.

Södervägs Brädgård, belägen inom fastigheten Vall Hardings 1:7, är en nu nedlagd såg- och impregneringsverksamhet i Vall socken en dryg mil söder om Visby. Impregnering pågick fram till att verksamheten upphörde i slutet av 1990-talet och har gett upphov till omfattande kretsotförorening i jord, berg och grundvatten. Under 2017 avslutades konkursen i Träimpregnering Gotland AB utan att fastigheten där verksamheten bedrivits sålts, vilket innebär att fastigheten Vall Hardings 1:7 nu är abandonerad. Det innebär att konkursförvaltaren har avstått egendomen till förmån för konkursgäldenären.

SGU har tillskrivit Region Gotland med önskan om att regionen ansöker om expropriationstillstånd gällande fastigheten Vall Hardings 1:7 i syfte att skapa förutsättningar för att nödvändiga åtgärder ska kunna genomföras. SGU har som huvudman ansvar för vidare undersökningar inom det förorenade området. Då fastigheten Vall Hardings 1:7 nu är övergiven och saknar fastighetsägare, konstaterar SGU att bidrag för åtgärder inte kommer att beviljas av Naturvårdsverket, med mindre än att fastigheten inte får en ny ägare. Naturvårdsverket har tydligt uttalat att bidrag inte beviljas till objekt i åtgärdsfas där ägarskapet inte är fastställt.

Regionstyrelseförvaltningen har sammanställt de remissyttranden som berörda instanser lämnat i ärendet. Länsstyrelsen ser det som angeläget att saneringen av vad som är det högst prioriterade förorenade området på Gotland, kan inledas. Men det finns inga garantier för att statligt stöd verkligen kommer att beviljas eftersom det är Naturvårdsverket som fattar dessa beslut och detta sker utifrån en årlig medeltilldelning där många objekt vanligtvis konkurrerar om stöd. Tekniska nämnden gör i sitt yttrande bedömningen att fastigheten efter en lyckad sanering skulle kunna vara lämpad för någon form av industriändamål, men menar samtidigt att man inte kan garanteras kommunalt VA till tomt. Samhällsbyggnadsförvaltningen menar att framtida bostadsbyggande på marken kan vara möjlig, men att det då förutsätter en långtgående sanering. Det är troligen mer lämpligt som yta för mindre störningskänslig verksamhet såsom handel, kontor, industri eller teknikanläggning. Förvaltningen pekar också på att det finns omfattande spridning av föroreningar i mark och grundvatten och att åtgärder krävs för förhindra spridning och minska risk för människors hälsa och för miljön.

forts

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 225 *forts*

RS 2019/1163

I december 2020 informerades regionstyrelsen om att regionstyrelseförvaltningen avsåg att fortsätta utreda frågan vidare innan ställning kunde tas till inkommen begäran. Efter dialog med länsstyrelsen, SGU och efter att ha inhämtat byggteknisk kompetens från teknikförvaltningen, anser regionstyrelseförvaltningen att ärendet har beretts så långt som kan begäras och föreslår att regionstyrelsen beslutar i ärendet.

SGU har aviserat att myndigheten har för avsikt påbörja åtgärdsförberedelser år 2022 och att saneringsåtgärder kan påbörjas tidigast år 2024. Denna tidplan förutsätter att Naturvårdsverket beslutar om att bevilja stöd för åtgärderna, vilket i sin tur förutsätter att en ny fastighetsägare tillträder. Med anledning därav har SGU föreslagit att Region Gotland påbörjar en process med expropriation av aktuell fastighet.

Regionstyrelseförvaltningen har i PM 20210830 utrett förutsättningar för och konsekvenser av ett beslut där Region Gotland genomför expropriation av aktuell fastighet. Detta redovisas i bilagd PM och i korthet nedan:

A. Region Gotland ansöker inte om expropriationstillstånd

Risk för spridning av föroreningen i mark och grundvatten

Risk för att en senare sanering blir mer komplicerad och mer kostsam

Risk för att närliggande brunnar påverkas och att människors hälsa äventyras

Ett beslut om att inte ansöka om tillstånd, skulle kunna kompletteras med ett förslag om att SGU genomför en ingående inventering av byggnadernas och anläggningarnas föroreningsstatus, i syfte att erhålla en tydlig bild av vilka kostnader som en rivning kommer att vara förknippade med. Efter resultatet av en sådan inventering presenterats, skulle Region Gotland ånyo kunna vara beredd att pröva sin ställning i ärendet, då med en betydligt säkrare och mer väl underbyggd kalkyl kring de kostnader för rivning som väntar.

B. Tekniska nämnden ges i uppdrag att ansöka om expropriationstillstånd och att hantera ärendet vidare

Kostnader för rivning/omhändertagande av byggnader belastar Region Gotland med cirka 2.5 – 4 mnkr (preliminärt år 2024).

Kostnader för Region Gotlands eget arbete med processen, 100 tkr

Risk för kostnader för Region Gotland för kontroll, tillsyn, åtgärder på lång sikt
Osäkerheter kring krav på återbetalning av statligt bidrag vid värdeökning

Regionstyrelseförvaltningen överlämnar ärendet utan eget förslag, och föreslår att regionstyrelsen förordar ett av de två alternativa förslag som redovisas ovan.

forts

Justerande		Utdragsbestyrkande/namnförtydligande	

RS AU § 225 *forts*

RS 2019/1163

Ärendets behandling under mötet

Ärendet föredras av Patrik Pettersson, chefsjurist, regionstyrelseförvaltningen.

Eva Nypelius (C) yrkar att ärendet återremitteras och utreds vidare gällande statligt ansvar, risker för Region Gotland vid en eventuell expropriation samt kontakt med SGU om ytterligare undersökningar för att få klarhet i saneringsbehov och kostnader.

Ordföranden ställer proposition på eget yrkande och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Regionstyrelseförvaltningen 2021-08-30

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 226 **Remiss av betänkandet Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39)**

RS 2021/982

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Remissyttrande gällande Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39) överlämnas till Socialdepartementet enligt regionstyrelseförvaltningens förslag.

Socialdepartementet har den 11 juni 2021 remitterat Utredningen om sammanhållen information inom vård och omsorgs slutbetänkande Ombuds tillgång till vård- och omsorgsuppgifter och förenklad behörighetskontroll inom vården (SOU 2021:39) för svar senast den 8 oktober 2021. Regionen har genom hälso- och sjukvårdsnämnden och socialnämnden tidigare yttrat sig över utredningens delbetänkande Informationsöverföring inom vård och omsorg (SOU 2021:4).

Med hänsyn till remisstidens förläggning har utarbetandet av detta remissvar samordnats av regionstyrelseförvaltningen. I utarbetandet har chefläkaren Gunnar Ramstedt och kvalitetschefen Øystein Berge deltagit. Bedömningen har gjorts att utredningens förslag i allt väsentligt bör tillstyrkas. Förslag till yttrande har upprättats i enlighet med denna bedömning.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Socialdepartementets remiss

Regionstyrelseförvaltningen 2021-07-21

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

**RS AU § 227 Remiss av Godemän och förvaltare - en
översyn (SOU 2021 36)**

RS 2021/921

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Remissyttrande gällande Godemän och förvaltare - en översyn (SOU 2021:36) överlämnas till Justitiedepartementet enligt regionstyrelseförvaltningens förslag.

Region Gotland har inbjudits att senast den 8 oktober 2021 lämna synpunkter på SOU 2021:36 Godemän och förvaltare – en översyn.

Överförmyndarnämnden har beretts tillfälle att lämna synpunkter till regionstyrelseförvaltningen. Nämndens synpunkter har beaktats i regionstyrelseförvaltningens utarbetade förslag till remissyttrande.

Regionstyrelsen föreslås att för Region Gotlands räkning anta förslaget till yttrande.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Justitiedepartementet 2021-05-31

Regionstyrelseförvaltningen 2021-07-28

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 228 Remiss. Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34)

RS 2021/910

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Remissyttrande gällande Börja med barnen! En sammanhållen god och nära vård för barn och unga (SOU 2021:34) överlämnas till Socialdepartementet enligt regionstyrelseförvaltningens förslag.

Remissen avser den nationella utredningens delredovisning av uppdraget att se över förutsättningarna för en mer sammanhållen god och nära vård för barn och unga (utredare Peter Almgren). I utredningens uppdrag har ingått att föreslå insatser som ska bidra till en mer likvärdig vård som innefattar förebyggande och hälsofrämjande insatser för barn och unga i hela landet. I uppdraget har även ingått att främja utvecklingen av en sammanhållen god och nära vård för barn och unga med psykisk ohälsa.

Utredningen lämnar förslag och gör ett antal bedömningar som ger regeringen möjlighet att bana väg för en hälsoreform för barn och unga i Sverige som ska bidra till att minska fragmentiseringen och glappen i hälso- och sjukvården och bryta trenden med ökad psykisk ohälsa hos barn och unga.

För att underlätta förändringarna föreslår utredaren sex steg för införandet.

Regionstyrelsen ställer sig överlag positiv till utredningens förslag och bedömningar till att skapa en sammanhållen god och nära vård för barn och unga. Regionstyrelsen avser inte att specifikt kommentera alla utredningens förslag och bedömningar utan fokuserar på att lämna synpunkter och tillägg till några av dem.

Utredaren lyfter att det utifrån lagstiftarens intention inte innebär nya uppdrag och uppgifter för vårdgivare. Regionstyrelsen menar att förslaget i praktiken innebär en omfattande omställning i relation till nuvarande arbetssätt och som därmed kommer medföra stora förändringar i organisation, ansvar och resursfördelning.

Utredningens förslag och bedömningar innebär i många fall en ambitionshöjning i arbetssätt som initialt bedöms medföra ökade kostnader för region och kommun.

forts

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 228 *forts*

RS 2021/910

Även om utredningen beräknar att intäkterna på sikt kommer att vara större än kostnaderna så vill Regionstyrelsen betona att omställningen är avhängigt att region och kommun ges förutsättningar till det, främst ur ett ekonomiskt perspektiv men även ur andra perspektiv som till exempel kompetensutveckling och kompetensförsörjning. För att det personcentrerade förhållningssättet att utgå från individen och individens förutsättningar, kunna se helheten och identifiera underliggande problem, ska få genomslag krävs såväl särskild kompetens och förmåga hos medarbetare som stöd i form av strukturer och digitala verktyg. Regionstyrelsen vill här särskilt lyfta behovet av att lärosätena har i uppdrag att i utformning av utbildningen av framtidens hälso- och sjukvårdsmedarbetare dels spegla den ökade förekomsten av psykisk ohälsa genom kompetens kring detta och särskilt ger framtidens medarbetare en god grundkompetens i det personcentrerade förhållningssättet.

Utredningen lyfter att hela samhället har ett ansvar för den psykiska hälsan. Exempelvis är förskolan och skolan viktiga för att minska risken att barn och unga börjar må dåligt. Som en del i detta ser Regionstyrelsen att det vore relevant att lärosäten i utbildning av andra personnära yrken, exempelvis skolans framtida medarbetare, integrerar kunskap om psykisk ohälsa.

Förslaget om hälsovårdsprogram

Regionstyrelsen stöder förslaget med ett nationellt hälsovårdsprogram för barn och unga. Utredningen föreslår att hälsovårdsprogrammet ska rikta sig till alla barn och unga mellan 0 och 21 år, vilket Regionstyrelsen ställer sig positiv till.

Förslag om lagförtydligande kring hälsofrämjande i hälso- och sjukvårdslagen

Att stärka och synliggöra det *hälsofrämjande* arbetet är en av grundbultarna i hela utredningen, något som ska förstärkas inom hälso- och sjukvårdslagen. Dock är det ett begrepp som inte återfinns i socialtjänstlagens skrivningar. *Främja, verka för, motverka* är de uttryck som används inom socialtjänstlagen och det kan därmed finnas utrymme för tolkningar som skapar otydlighet när hälso- och sjukvård och socialtjänst ska samarbeta. Regionstyrelsen ser därför ett behov av att man antingen lyfter in begreppet hälsofrämjande i socialtjänstlagen eller att det fastställs att de olika uttryckssätten har samma innebörd.

Fast vårdkontakt

Utredningen föreslår att nuvarande lydelse i patientlagen förstärks med att fast vårdkontakt ska utses till alla mellan 0- 21 år som önskar det eller har behov. Regionstyrelsen anser att den skrivningen är obehövlig, då nuvarande lydelse i patientlagen riktar sig till alla. Fast vårdkontakt som stöd för samordning är särskilt viktigt för utsatta grupper. Det skulle därför riskera att skapa en otydlighet i relation till andra utsatta grupper att särskilt lyfta 0-21 år.

forts

Justerande		Utdragsbestyrkande/namnförtydligande	

RS AU § 228 *forts*

RS 2021/910

Skolhuvudmännens ansvar som vårdgivare

Utredningen bedömer att det finns behov av vägledning till skolhuvudmän och rektorer gällande deras vårdgivaransvar enligt hälso- och sjukvårdslagen. Regionstyrelsen delar den bedömningen och ser fram emot ett förtydligande.

Behov av lagstiftning som stöder samverkan

Regionstyrelsen vill även betona vikten av förändrad lagstiftning avseende möjlighet till informationsdelning mellan verksamheter inom hälso- och sjukvårdslagen respektive socialtjänstlagen. Tillgång till information är en väsentlig förutsättning för samverkan, att insatser ska hänga ihop och utgå från individens förutsättningar och behov. Detta är särskilt viktigt för utsatta grupper. Regionstyrelsen välkomnar därför de initiativ som finns på området exempelvis utredningen översyn av vissa frågor som rör personuppgiftshantering i socialtjänst- och hälso- och sjukvårdsverksamhet.

Nationellt stöd, kunskapsstyrningen

Ett nationellt kunskapsstöd som stödjer en trygg övergång från hälso- och sjukvård för barn till hälso- och sjukvård för vuxna behöver tas fram och implementeras. Det genomförs lämpligen inom ramen för nationellt system för kunskapsstyrning.

Utredningen lyfter vikten av tillgång till relevanta kunskapsstöd utformade utifrån primärvårdskontext och menar att dessa kan utformas inom ramen för regionernas gemensamma system för kunskapsstyrning. Regionstyrelsen delar den bedömningen och vill samtidigt betona vikten av att nationellt säkerställa att systemet för kunskapsstyrning taktar och stödjer omställningen till god och nära vård.

Föreliggande tjänsteskrivelse har tagits fram i samverkan mellan hälso- och sjukvårdsförvaltningen, socialförvaltningen, regionstyrelseförvaltningen och utbildnings- och arbetslivsförvaltningen. Arbetsutskotten för hälso- och sjukvårdsnämnden och socialnämnden, samt barn- och utbildningsnämnden har beslutat att stå bakom förvaltningarnas förslag till remissvar. Arbetet med att konkretisera och omsätta innebörden av förslagen och bedömningarna i betänkandena ”Rätt stöd för psykisk hälsa” och ”Börja med barnen!” kommer att fortsätta inom ramen för bland annat färdplan för god och nära vård, samverkansforum för barn och unga samt regional plan för psykisk hälsa

forts

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 228 forts

RS 2021/910

Ärendets behandling under mötet

Thomas Gustafson (V) yrkar på följande tillägg i remissvaret:

På sidan 254 skriver utredningen: *”Utredningen bedömer dock att insatser för att stödja samordning inte är tillräckliga för att till fullo komma tillrätta med fragmentiseringen i systemet. Utredningen bedömer att det också kan behövas en mer omfattande översyn av systemets inneboende logik med vård- och skolval. Detta är dock en mycket stor fråga som får implikationer i hela hälso- och sjukvården och skolväsendet och ligger utanför utredningens uppdrag.”* Region Gotland håller med utredningen i denna kommentar och uppmanar regeringen att skyndsamt ta tag i frågan om vård- och skolval.

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och Thomas Gustafsons yrkande och finner att regionstyrelseförvaltningens förslag bifalls.

Beslutsunderlag

Socialdepartementet 2021-06-02

Regionstyrelseförvaltningen 2021-09-03

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 229 Remiss. God och nära vård - Rätt stöd till psykisk hälsa (SOU 2021:6)

RS 2021/658

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen

- Remissyttrande gällande God och nära vård - Rätt stöd till psykisk hälsa (SOU 2021:6) överlämnas till Socialdepartementet enligt regionstyrelseförvaltningens förslag.

Remissen avser den nationella utredningens ”Samordnad utveckling för nära vård” (utredare Anna Nergårdh) redovisning av tilläggsuppdrag kring psykisk ohälsa.

Fokus för utredningen är hur man ur samhällssynpunkt bäst stödjer varje individ till bästa möjliga hälsa. Det innebär att perspektivet blir brett och innefattar alla samhällssektorer, inte bara hälso- och sjukvård. Det finns idag ett glapp/en gråzon mellan det befolkningen söker hälso- och sjukvård för och det som traditionellt är hälso- och sjukvårdens uppdrag. Stöd behöver komma från olika aktörer beroende på behov. Primärvården (regional och kommunal) pekas ut som den hälso- och sjukvårdsaktör med bäst förutsättningar att arbeta nära människor, utifrån lokala behov, och nära lokalsamhället.

Det förslag och de bedömningar som utredningen lämnat ligger i stort i linje med de beslut och det utvecklingsarbete som pågår lokalt. Regionstyrelsen instämmer därmed huvudsakligen och avser inte att specifikt kommentera utredningens alla förslag och bedömningar utan fokuserar på att lämna synpunkter och tillägg till några av dem. Bland annat att konsekvenserna av förslaget om författningsändring bedöms stora för dagens arbetssätt och organisering samt att den ekonomiska konsekvensen för regioner och kommuner är otillräckligt belyst. Liksom vikten av förändrad lagstiftning avseende möjlighet till informationsdelning mellan verksamheter inom hälso- och sjukvårdslagen respektive socialtjänstlagen för att skapa förutsättningar för samverkan.

Det förslag och de bedömningar som utredningen lämnat ligger i stort i linje med de beslut och det utvecklingsarbete som pågår lokalt. Regionstyrelsen instämmer därmed huvudsakligen. Majoriteten av bedömningarna i betänkandet återfinns i den politiskt beslutade lokala färdplanen ”Vår ö, vår hälsa - Region Gotlands färdplan för omställning till ett hälsosystem för god och nära vård”. För att nämna några exempel: systematiskt inhämta medborgares erfarenheter och åsikter, revidera uppdrag för vårdcentraler och hemsjukvård, implementera första linjens digitala hälso- och sjukvård, stärka den digitala och fysiska tillgängligheten till den primära vården samt öka möjligheten till kontinuitet i form av fast vårdkontakt och fast läkarkontakt.

forts

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 229 forts

RS 2021/658

En av aktiviteterna för 2021-2022 är att ta fram en regiongemensam primärvårdsplan. Utredningens bedömningar kring organisering av primärvårdens insatser genom stegvis vård utgör goda inspel i det arbetet. Som framgångsfaktorer för färdplansarbetet lyfts bl a involvering av medborgare och medarbetare, samverkan och lärande på olika nivåer. I färdplanen lyfts också vikten av att ett tydligt hälsosystem som hänger ihop och är tydligt för medborgaren, vilket även det känns igen i utredarens resonemang. Utredarens bedömningar utgör därför goda inspel för det fortsatta lokala arbetet. Arbetet pågår dessutom med revidering av Region Gotlands plan för psykisk hälsa, utredningens bedömningar utgör goda inspel även i det arbetet. Utredaren lyfter vikten av att stärka förutsättningarna för medarbetares hälsa och att det erbjuds ändamålsenliga insatser för detta. Bedömningen går helt i linje med Region Gotlands koncernmål om att vara en hälsofrämjande organisation där det aktiva förebyggande arbetsmiljöarbetet är i fokus.

Regionstyrelsen avser inte att specifikt kommentera alla utredningens bedömningar utan fokuserar på att lämna synpunkter och tillägg till några av dem. Särskilt bör nämnas förslaget om förtydligande av hälso- och sjukvårdslagen så att det explicit framgår att psykisk hälsa ingår i primärvårdens grunduppdrag (regional och kommunal primärvård). Regionstyrelsen står bakom förslaget men bedömer konsekvenserna av förslaget som stora för dagens arbetssätt och organisering, vilket också påtalats av berörda förvaltningar/nämnder. Regionstyrelsen anser vidare att utredaren för ett inkonsekvent resonemang avseende ekonomiska konsekvenser och anser att den ekonomiska konsekvensen för regioner och kommuner är otillräckligt belyst.

Gällande de bedömningar som utredaren samlat i modellen Rätt stöd till psykisk hälsa vill Regionstyrelsen bland annat påpeka vikten av förändrad lagstiftning avseende möjlighet till informationsdelning mellan verksamheter inom hälso- och sjukvårdslagen respektive socialtjänstlagen för att skapa förutsättningar för samverkan. Regionstyrelsen instämmer i det påpekande hälso- och sjukvårdsnämndens arbetsutskott lämnat kring behov av samordning även med statliga myndigheter, exempelvis Försäkringskassan, samt att arbetsgivare bör involveras för att förebygga psykisk ohälsa och har inarbetat detta i förslaget till yttrande.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Socialdepartementet 2021-04-

Regionstyrelseförvaltningen 2021-09-02

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 230 Motion. Visborg – ett föredöme avseende energieffektiva fastigheter

RS 2021/549

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i fullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Miljöpartiet har genom en motion till regionfullmäktige, yrkat att en övergripande plan för ett robust, energieffektivt och klimatanpassat energisystem tas fram för Visborgsområdet.

Olika energifrågor kopplade till stadsdelen behandlas i såväl hållbarhetsprogrammet för Visborg som i strukturplanens fördjupningsdel.

Regionstyrelsen har beslutat vilka hållbarhetsmål som ska gälla för stadsdelen. Bland dessa sammanlagt 25 mål inom de prioriterade områdena mobilitet, innovativa kretslopp och samspel och identitet återfinns inga mål direkt kopplade till energisystem. Beslutet tolkas som att regionstyrelsen valt att fokusera kring de frågor Region Gotland har rådighet över när det gäller utförande och kommande tjänster i stadsdelen.

För energiområdet är det andra aktörer, i första hand exploatörer, byggföretag, fastighetsägare och -förvaltare, energibolag, och inte minst de boende i stadsdelen, till exempel genom ekonomiska föreningar, som har rådighet inom den ram som bestäms av befintliga regelverk.

Det nystartade Energicentrum, i samarbete med stadsdelsutvecklingsprojektet Visborg och ovannämnda aktörer, kommer sannolikt få en viktig roll i utvecklingen av stadsdelens energisystem när det gäller teknik och miljöprestanda.

Motionen har vissa likheter med en av punkterna i en tidigare motion, behandlad i regionfullmäktige hösten 2020, Strategier för ett hållbart och klimatanpassat bostadsbyggande på Gotland (RF § 171, 2020-10-26). I den motionens första yrkande, att det tas fram en strategi för det framtida byggandet, fanns punkten c) ”där det vid all nybyggnation inom Visborgsstaden och Östercentrum planeras för ett skalbart och robust energisystem som via smart styrteknik förenar användningen av hushållsel med solelproduktion, energilagring och laddning av elfordon”.

forts

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 230 *forts*

RS 2021/549

När det gäller denna motions yrkande, att det tas fram en övergripande plan för ett robust, energieffektivt och klimatanpassat energisystem för Visborgsområdet, vill regionstyrelseförvaltningen återvända till det resonemang förvaltningen anförde i tjänsteskrivelsen inför den förra motionens behandling, RS 2019/1328:

”Vägen till byggandet av ett framtida hållbart och förnybart energisystem för samhället kommer att ställa krav på förändringar och nytänkande i många delar av samhället. Detta förslag är intressant, ambitionerna som presenteras är goda och kan i sin helhet eller till delar komma att bli del i de energilösningar som framgent kommer att tillämpas vid utvecklingen av de båda nya stadsdelarna. Det är emellertid problematiskt att ha ambitionen att i detalj styra vilken teknik som olika byggföretag ska välja för att klara de uppställda klimat- och energimålen, särskilt som det kan förutsättas att de enskilda byggföretagen också arbetar för att uppfylla såväl egna som nationella klimatmål. Den kommande och delvis redan pågående teknikrevolutionen och utvecklingen av energisystemen måste ges möjlighet att växa fram underifrån och bör, för att bli framgångsrik, inte försöka styras av politiska direktiv.

Regionstyrelseförvaltningens bedömning är att det utöver Region Gotlands lagstadgade energiplan och den av länsstyrelsen fastställda regionala energi- och klimatstrategin inte är lämpligt med politiska beslut i syfte att styra mot specifika teknikval när det gäller energitillförsel eller -styrning.”

Resonemanget stärks av det faktum att regionstyrelsen redan fattat beslut kring vilka konkreta mål som ska gälla för stadsdelsutvecklingsprojektet Visborg. Regionstyrelsen beslutade 2019-01-30 (RS § 18) om sammanlagt 25 mål inom de prioriterade områdena mobilitet, innovativa kretslopp och samspel och identitet. I den tjänsteskrivelse som ligger till grund för beslutet, nämns överhuvudtaget inte energifrågorna. Beslutet tolkas som att regionstyrelsen valt att fokusera kring de frågor Region Gotland har rådighet över när det gäller utförande och kommande tjänster i stadsdelen. Olika energifrågor kopplade till stadsdelen finns dock med och behandlas i såväl hållbarhetsprogrammet för Visborg som i strukturplanens fördjupningsdel (RF 2016-04-25 (§§ 61-62).

För energiområdet är det andra aktörer, i första hand exploitörer, byggföretag, fastighetsägare och -förvaltare, energibolag, och inte minst de boende i stadsdelen, till exempel genom ekonomiska föreningar, som har rådighet inom den ram som bestäms av befintliga regelverk. Dessa aktörer måste – som alla andra – förhålla sig till det faktum att Gotland av regeringen är utsett till pilotlän för omställningen till ett helt förnybart energisystem. Precis som motionären tar upp, anger också den nyantagna regionala utvecklingsstrategin för Gotland en riktning på energiområdet inom prioriteringen ”Gå före i klimat- och energiomställningen”.

forts

Justerande		Utdragsbestyrkande/namnförtydligande	

RS AU § 230 *forts*

RS 2021/549

För konsultativ hjälp finns för de som så önskar numera det nystartade Energi-centrum i Region Gotland regi. Ekonomiskt stöd finns att söka från flera källor. Sannolikt kommer ett nära samarbete uppstå mellan Energicentrum, stadsdels-utvecklingsprojektet Visborg och olika aktörer när det gäller stadsdelens teknik och miljöprestanda på energiområdet.

Regionstyrelseförvaltningen föreslår att motionen ska anses besvarad med regionstyrelseförvaltningens tjänsteskrivelse.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion. 2021-08-31

Regionstyrelseförvaltningen 2021-08-31

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 231 Motion. Ny lagstiftning rörande klimatdeklarationer vid uppförande av byggnader

RS 2020/1964

Arbetsutskottets förslag till regionstyrelsen för beslut i fullmäktige

- Motionen anses besvarad.

Från och med nästa år blir det obligatoriskt med klimatdeklarationer för de flesta nya byggnader som beställs av/byggs av byggföretag.

Miljöpartiet (Lisbeth Bokelund m.fl.) har i en motion till regionfullmäktige 2021-02-22), § 27, yrkat att ”berörda förvaltningar snarast möjligt under 2021, arrangerar internutbildningar med syftet att hjälpas åt att förstå Boverkets nya villkor, och för att stå väl rustade när lagen träder i kraft 1/1 2022”.

De flesta administrativa och kommunikativa uppdrag kring de nya reglerna innehas av Boverket. Kommunerna ska begära in ett kvitto från byggföretagen, att klimatdeklarationen är godkänd av Boverket, inför utfärdandet av slutbesked. Tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden anser att det ingår i förvaltningarnas grunduppdrag att hålla sig à jour med lagstiftning och regelverk på alla för förvaltningarna relevanta områden.

Regionstyrelseförvaltningen ansluter sig till den bedömning som både teknikförvaltningen och samhällsbyggnadsförvaltningen gjort i sina tjänsteskrivelser.

Att hålla sig à jour med förändringar när det gäller lagstiftning och tillhörande regelverk på samhällsbyggnadsområdet i stort, inklusive byggandet av bostäder och andra typer av byggnader och anläggningar, ingår i förvaltningarnas grunduppdrag. Både när det gäller de fall Region Gotland upplåter mark för byggande genom markanvisning och när Regionen bygger i egen regi. Bedömer ansvariga chefer att det behövs utbildningsinsatser för personalen när staten aviserar ny lagstiftning eller nytt regelverk på området, kommer sådan utbildning också att genomföras.

Som framgår av ovan, är Boverket ansvarig nationell myndighet för information till branschen, databasvärd för specifika klimatdata för byggprodukter och också mottagare av byggföretagens klimatdeklarationer. Kommunernas roll inskränker sig, enligt samhällsbyggnadsförvaltningen, till att inkräva kvitto från byggföretaget att klimatdeklarationen är upprättad och registrerad i Boverkets register.

forts

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 231 forts

RS 2020/1964

Vidare ska nämnden kunna upplysa om vilka nya byggnader som kräver klimatdeklaration och vilka som inte gör det. Samhällsbyggnadsförvaltningen konstaterar att ”det i motionen föreslagna uppdraget till förvaltningarna om särskilda utbildningsinsatser för implementering av de nya reglerna för klimatdeklaration för byggnader bedöms för samhällsbyggnadsförvaltningens del vidlyftigare än vad den föreslagna lagstiftningen kräver”.

Eftersom motionen endast har ett yrkande, görs ingen bedömning kring motionens övriga resonemang. Regionstyrelseförvaltningen konstaterar dock, precis som motionärerna, att det först när det införs kravnivåer kring byggnaders klimatbelastning, och helst då under hela livscykeln, som dagens byggregler (som fokuserar energiförbrukning under drift) med stor sannolikt kommer få en kraftigt ökad styreffekt mot mindre klimatbelastande byggnader. Den kommande lagstiftningen kan sägas vara förberedande för att införa sådana kravnivåer.

Både tekniska nämnden och miljö- och byggnämnden ansåg motionen besvarad med respektive förvaltnings tjänsteskrivelse (TN § 120, 2021-05-19 respektive MBN § 116, 2021-05-25).

Med stöd av detta föreslår regionstyrelseförvaltningen regionstyrelsen att föreslå regionfullmäktige likaledes, att motionen i och med denna tjänsteskrivelse får anses besvarad.

Ärendets behandling under mötet

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelseförvaltningens förslag och finner att det bifalls.

Beslutsunderlag

Motion. 2021-08-31

Regionstyrelseförvaltningen 2021-08-31

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 232 Information Hansa-projektet

Ärendet föredras av Jan Olsson, VD och Bo Björkman styrelseordförande, Inspiration Gotland.

Arbetsutskottet informeras om projektets slutrapport och ekonomiska redovisningar.

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 233 Information corona covid-19

Ärendet föredras av Maria Amér, smittskyddsläkare, hälso- och sjukvårdsförvaltningen och Christine Senter, vaccinationssamordnare, regionstyrelseförvaltningen.

Arbetsutskottet informeras om aktuell statistisk kring smittspridning och vaccination.

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande

RS AU § 234 Information från regionstyrelseförvaltningen

Ärendet föredras av Anna Derwinger Hallberg, tf kvalitetsdirektör regionstyrelseförvaltningen.

Arbetsutskottet informeras om pågående arbete med delårsrapport 2 och process kring framtagande av verksamhetsplan för 2022.

Justerande	Utdragsbestyrkande/namnförtydligande